

Sprawozdanie z ćwiczenia laboratoryjnego

Tomasz Mikołajewski

2014

Spis treści

1	Wprowadzenie	1
2	Kod programu	2
3	Pomiary	2
4	Wyniki pomiarów	3
4.1	Drzewo	3
4.1.1	Wpisywanie danych do drzewa	3
4.2	Tablica z hashowaniem	4
4.2.1	Badanie wpływu parametrów tablicy z hashowaniem	4
4.3	Porównanie struktur	8
4.3.1	Wpisywanie danych	8
4.3.2	Szukanie danych	9
5	Wnioski	12

1 Wprowadzenie

Niniejszy dokument powstał w ramach przedmiotu Projektowanie Algorytmów i Metod Sztucznej Inteligencji. Jest on rezultatem przeprowadzonych ćwiczeń w laboratorium oraz pracy wykonanej w domu.

Ćwiczenie polegało na przeprowadzeniu analizy złożoności operacji wykonywanych na strukturach przechowujących dane wraz z kluczami. Podczas tekstu sprawdzano struktury: szybkiego sortowania, sortowania przez kopcowanie oraz przez scalanie. Podczas testu sprawdzane były struktury drzewa oraz tablicy z hashowaniem. Testowanie powtarzano wielokrotnie, aby uży-

skać ilość danych pozwalającą na wyznaczenie przybliżonej funkcji opisującej złożoność algorytmu.

2 Kod programu

Program został oparty o wcześniej stworzone pliki zawierające kod potrzebny do wykonania *benchmark-u* podprogramu, czyli określenia czasu jaki potrzebny jest na jego wykonanie. Główny program zawiera funkcję otwierającą pliki z danymi oraz zapisującą rezultat operacji do pliku. Dodatkowo do programu wykonującego sprawdzenie algorytmów dodano metodę automatycznie tworzącą plik z danymi potrzebnymi do sprawdzenia algorytmu. Wszystkie ustawienia można zmieniać w pliku *konfiguracja.hh*. Zdecydowanie ułatwia to prace przy analizie zadanej struktury.

Testy, które zostały przeprowadzone na strukturach to:

- wpisywanie danych
- wyszukiwanie danych
- wielokrotne wyszukiwanie danych

3 Pomiary

Pomiary zostały przeprowadzone na plikach o różnych wielkościach zaczynając od 300, a kończąc na 1000000 elementów. Każda ze struktur był testowany dla co najmniej 5 różnych rozmiarów problemów powtórzonych dla dziesięciu różnych plików generowanych w sposób losowy. Aby otrzymać rzetelny pomiar, każdy z testów był uśredniany, a w wypadku małych plików operacje były powtarzane 1000 krotnie w celu uzyskanie większej dokładności. Ponad to przeprowadzono również analizę różnych ustawień parametrów dla tablicy z hashowanie.

4 Wyniki pomiarów

Po przeprowadzeniu serii pomiarów otrzymano wyniki przedstawione w tabelach. Na podstawie wyników utworzono wykresy zamieszczone poniżej.

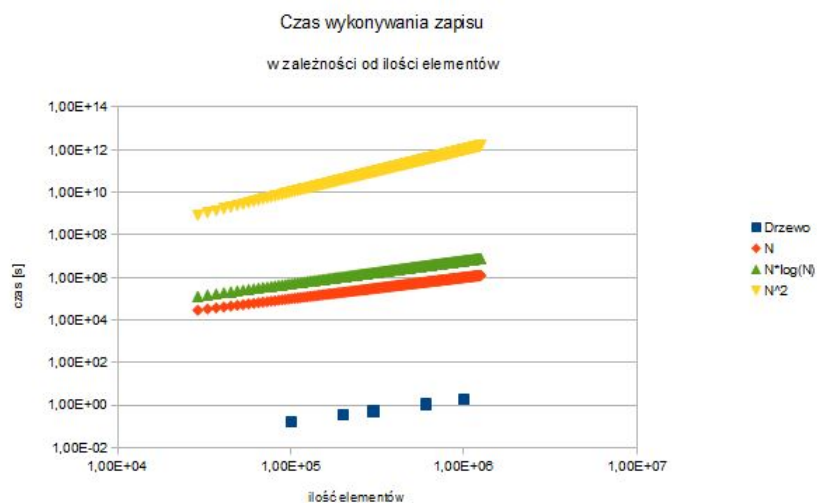
4.1 Drzewo

Drzewo jest strukturą przechowującą oprócz danych również wskaźniki łączące pojedyncze, elementy w większą strukturę. Każdy z elementów posiada wskaźniki do elementu większego oraz mniejszego dzięki czemu możliwe jest szybkie wyszukanie odpowiedniego elementu. Dodatkowo testowane drzewo zawierało wskaźniki *ojca* danego elementu, co znacząco ułatwiało usuwanie elementów.

4.1.1 Wpisywanie danych do drzewa

Doświadczenie zostało przeprowadzone na danych typu klucz-liczba wygenerowanych w celu sprawdzenia algorytmu.

ilość elementów	1000000	600000	300000	200000	100000
	1,59	1,08	0,46	0,36	0,18
	1,52	0,94	0,5	0,36	0,16
	2,27	1,13	0,5	0,37	0,19
	1,98	1,05	0,63	0,28	0,17
	1,97	1,29	0,49	0,41	0,16
	1,88	1,04	0,58	0,38	0,17
	1,67	1,14	0,51	0,34	0,19
	1,75	1,01	0,52	0,42	0,16
	2,15	0,78	0,44	0,31	0,17
	1,79	1,4	0,47	0,32	0,17
czas średni	1,857	1,086	0,51	0,355	0,172

Rysunek 1: Wpisywanie do drzewa

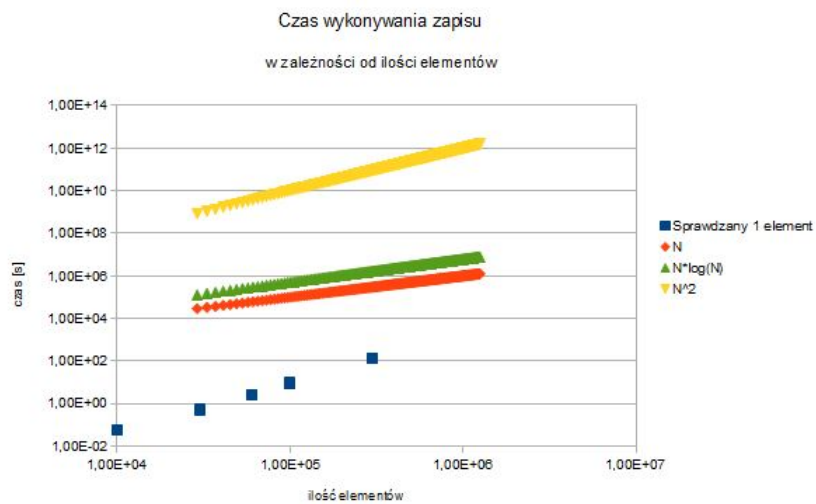
4.2 Tablica z hashowaniem

Dane o zadanej strukturze można umieścić w tablicy z hashowaniem. Jednakże najprostsza z możliwych tablic ma wiele wad takich jak wysokie wymagania co do zajmowanej pamięci jak i konieczności nie powtarzania się elementów. Ulepszono więc tą strukturę tworząc tablicę wskaźników do początków list dwukierunkowych. Takie rozwiązanie pozwala ograniczyć wielkość zapotrzebowania na pamięć, jak również umożliwia przechowywanie kilku elementów o tym samym kluczu.

4.2.1 Badanie wpływu parametrów tablicy z hashowaniem

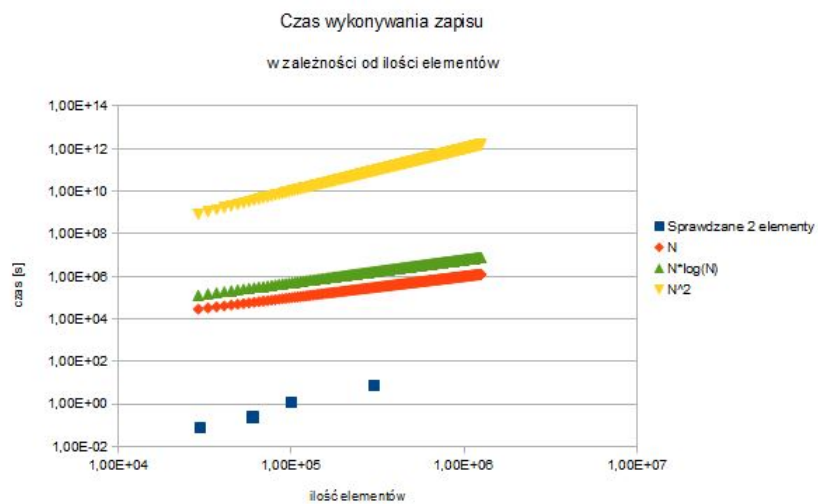
Doświadczenie przeprowadzone w celu sprawdzenia działania wpisywania elementów dla różnej początkowej wielkości struktury. Algorytm tworzący tablicę z hashowaniem sprawdza określoną ilość liter hasła i na tej podstawie przydziela odpowiedni numer komórki tablicy. Zwiększanie liczby sprawdzanych liter powoduje powiększenie tablicy. Jednakże im większa tablica tym krócej trwa odczyt i zapis. Należy więc odpowiednio dobrać wielkość tablicy dla danego problemu.

ilość elementów	300000	100000	60000	30000
	7,59	1,04	0,23	0,07
	7,64	1,19	0,23	0,07
	7,78	1,17	0,23	0,08
	7,72	1,28	0,23	0,07
	7,77	1,07	0,24	0,07
	7,85	1,24	0,24	0,07
	7,78	1,22	0,26	0,08
	7,86	1,21	0,24	0,07
	8,14	1,32	0,25	0,08
	7,73	1,34	0,24	0,08
czas średni	7,786	1,208	0,239	0,074

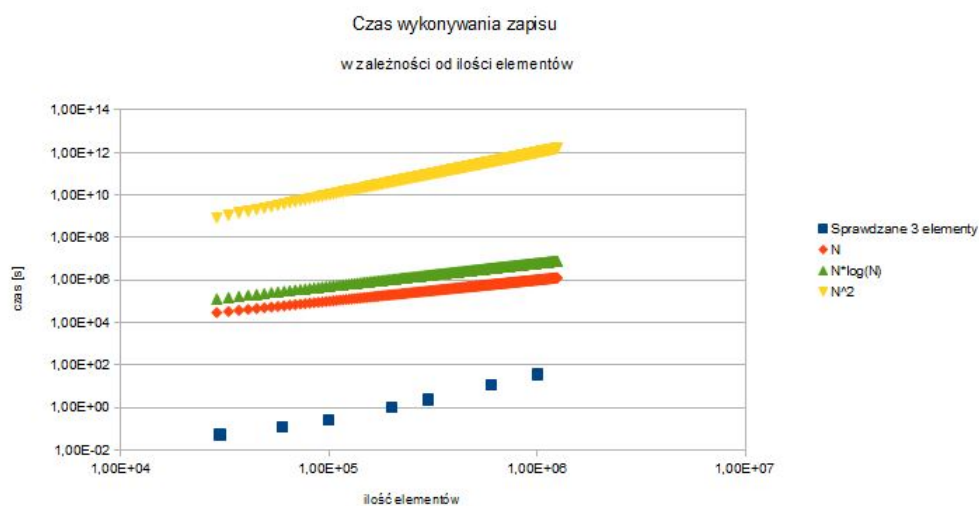
Rysunek 2: Tablica ze sprawdzanym 1 elementem

ilość elementów	300000	100000	60000	30000	10000
	134,17	8,78	2,51	0,5	0,06
	134,601	8,95	2,59	0,51	0,06
	136,47	9,4	2,68	0,52	0,06
	138,89	9,14	2,64	0,51	0,06
	137,64	9,1	2,67	0,51	0,06
	138,611	9,27	2,66	0,52	0,06
	136,83	9,05	2,67	0,52	0,06
	138,07	9,23	2,83	0,52	0,06
	139,011	9,03	2,68	0,51	0,06
	137,61	9,26	2,8	0,51	0,06
czas średni	137,1903	9,121	2,673	0,513	0,06

Rysunek 3: Tablica ze sprawdzanym 2 elementami

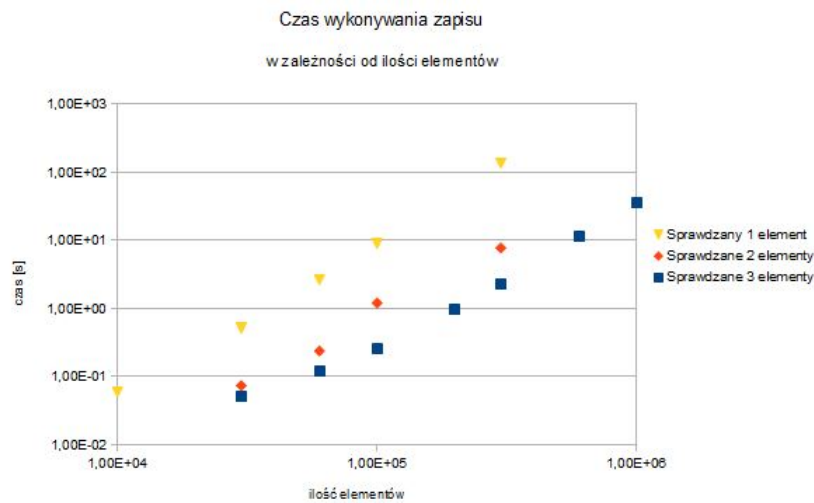
ilość elementów	1000000	600000	300000	200000	100000	60000	30000
	34,64	11,05	2,15	0,92	0,249	0,109	0,047
	34,89	11,53	2,18	0,97	0,25	0,109	0,046
	36,07	12,286	2,2	0,94	0,25	0,125	0,062
	35,68	11,485	2,24	1	0,25	0,124	0,047
	35,65	11,563	2,25	0,99	0,265	0,125	0,047
	35,27	11,667	2,32	0,95	0,265	0,109	0,062
	36,51	11,39	2,29	0,96	0,25	0,109	0,047
	35,93	11,304	2,37	0,97	0,25	0,125	0,047
	36,17	11,74	2,44	1	0,265	0,124	0,047
	35,67	11,93	2,37	0,94	0,249	0,125	0,062
czas średni	35,648	11,5945	2,281	0,964	0,2543	0,1184	0,0514

Rysunek 4: Tablica ze sprawdzanym 3 elementami

Jak widać na zamieszczonych wykresach zwiększenie ilości sprawdzanych elementów znacząco zmniejsza czas potrzebny na wykonanie operacji zapisu N elementów. Warto jednak przeanalizować jakie wielkości pamięci są do tego potrzebne.

Ilość elementów	Ilość potrzebnych miejsc
1	32
2	1024
3	32768

Rysunek 5: Porównanie przypadków

4.3 Porównanie struktur

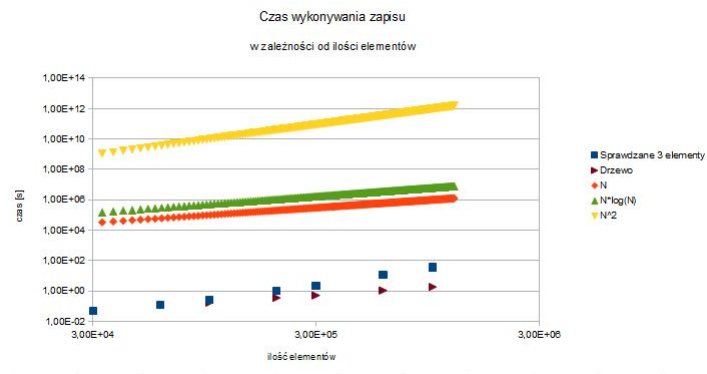
Zestawiono również tabele oraz wykresy porównujące otrzymane struktury. Przeprowadzane były dwa testy:

- wpisywanie danych
- wyszukiwanie danych

Warto nadmienić że drugi z nich był wykonywany dla małych i dużych plików danych

4.3.1 Wpisywanie danych

Test polegał na wpisaniu danych do struktur i zmierzeniu otrzymanego czasu. Zamieszczone wykresy zostały wykonane na podstawie danych z poprzedniego punktu. Dla tablicy hashującej przyjęto, że komórka pamięci jest przydzielana na podstawie 3 pierwszych liter hasła. Reszta klucza była wykorzystywana do tworzenia listy, na którą wskazywała wcześniej wymieniona komórka.

Rysunek 6: Porównania zapisu elementów

4.3.2 Szukanie danych

Wyszukiwanie danych w strukturach było priorytetem w przedstawianym zadaniu. Tablica hashująca została stworzona z myślą o znajdowaniu w niej elementów. Wykonano test struktur wprowadzając do nich różne ilości elementów, a następnie wyszukujące każdy z nich. Dane zebrano w tabeli.

Dane dla tablicy hashującej-duża ilość danych

ilość elementów	1000000	300000	100000	30000	10000
	84,22	4,77	0,35	0,04	0,01
	83,46	4,71	0,35	0,04	0,01
	84,1	4,98	0,37	0,04	0
	86,26	4,55	0,37	0,05	0,01
	84,43	4,79	0,35	0,04	0,01
	84,812	4,9	0,36	0,04	0,01
	86,45	4,59	0,36	0,04	0
	92,224	4,78	0,36	0,04	0,01
	94,05	5,5	0,34	0,04	0
	94,93	4,88	0,37	0,04	0,01
czas średni	87,4936	4,845	0,358	0,041	0,007

Dane dla tablicy hashującej - mała ilość danych

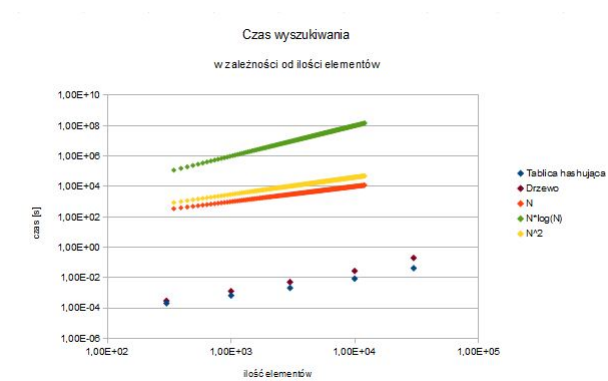
ilość elementów	10000	3000	1000	300	30000
	0,0084	0,00212	0,00068	0,00022	0,04137
	0,00843	0,00209	0,00067	0,00021	0,04108
	0,00852	0,0021	0,00067	0,00021	0,041
	0,00862	0,00211	0,00066	0,00021	0,040271
	0,0085	0,00209	0,00068	0,00021	0,04106
	0,00867	0,00212	0,00067	0,00021	0,04134
	0,00878	0,00212	0,00067	0,0002	0,04192
	0,00867	0,0021	0,00067	0,0002	0,04352
	0,00843	0,0021	0,00066	0,0002	0,04306
	0,00888	0,00211	0,00067	0,0002	0,04406
czas średni	0,00859	0,002106	0,00067	0,000207	0,0418681

Dane dla drzewa - duża ilość danych

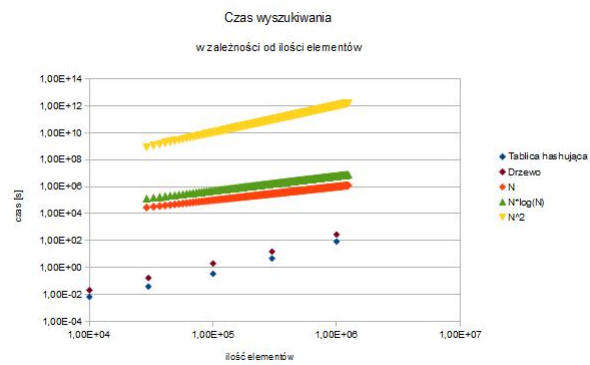
ilość elementów	1000000	300000	100000	30000	10000
	235,904	19,36	2,34	0,12	0,02
	233,268	11,35	3,3	0,12	0,02
	189,6	12,76	1,33	0,22	0,02
	363,89	21,83	1,68	0,24	0,03
	344,247	12,82	1,14	0,12	0,02
	267,445	12,76	1,37	0,16	0,02
	315,416	13,99	2,17	0,27	0,02
	387,758	17,881	4,32	0,26	0,03
	320,019	15,47	1,61	0,14	0,02
	234,381	18,34	1,39	0,11	0,02
czas średni	289,1928	15,6561	2,065	0,176	0,022

Dane dla drzewa - mała ilość danych

ilość elementów	10000	3000	1000	300	30000
	0,02472	0,00511	0,00118	0,0003	0,200744
	0,02257	0,00453	0,00129	0,00029	0,15868
	0,02205	0,00824	0,00129	0,0003	0,2058
	0,02617	0,00443	0,00128	0,00029	0,156263
	0,02929	0,00434	0,00115	0,00029	0,254449
	0,03218	0,00467	0,00126	0,00029	0,183621
	0,02826	0,00471	0,00141	0,0003	0,158521
	0,03993	0,00454	0,00124	0,00031	0,220654
	0,02602	0,00497	0,00125	0,00031	0,297539
	0,0238	0,00578	0,00158	0,00031	0,138306
czas średni	0,027499	0,005132	0,001293	0,000299	0,1974577

Rysunek 7: Porównanie struktur dla małych ilości danych

Rysunek 8: Porównanie struktur dla dużych ilości danych

5 Wnioski

Na podstawie danych i wykresów można wyciągnąć następujące wnioski:

- wpisywanie danych do tablicy hashującej jest klasy $1(N)$ dla N mniejszego niż wielkość tablicy (nie uwzględniając wersji pesymistycznej). Dla ilości elementów większej od wcześniej wymienianej algorytm zmienia swoją złożoność i dla bardzo dużej ilości elementów posiada złożoność liniową.
- wpisywanie danych do drzewa posiada złożoność obliczeniową klasy $\log(N)$
- wykorzystanie drzewa jest korzystniejsze dla wpisywania danych w większej ilości niż około 100000
- szybkość zapisu dla tablicy z hashowaniem można dobrać za pomocą odpowiedniego doboru wielkości tablicy
- zwiększenie ilości sprawdzanych liter znacząco wpływa na wzrost zajmowanej pamięci w wypadku tablicy z hashowaniem
- dla niewielkiej ilości danych wyszukiwanie w tablicy z hashowaniem ma złożoność $1(N)$, dla większych ilości danych osiąga złożoność $\log(N)$
- wyszukiwanie elementów w drzewie posiada złożoność $\log(N)$ bez względu na ilość elementów
- tablica z hashowaniem okazała się efektywniejsza podczas wyszukiwania elementów
- przy szukaniu elementów nie występujących w strukturze efektywniejsza jest tablica hashująca, ponieważ wyszukiwanie odbywa się tylko na jednej z list i to tylko do momentu, aż klucze nie staną się większe od poszukiwanego. W wypadku drzewa należy przeprowadzić przeszukiwanie aż do szczytowej gałęzi.